

Prof. dr. sc. Petar MILADIN,
redoviti profesor u trajnom zvanju
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
petar.miladin@pravo.hr

UDK 347.75/.76(497.5)
366.542(497.5)
Izvorni znanstveni članak
Rad stigao: 21. svibnja 2024.
Rad prihvaćen: 4. lipnja 2024.

NEKE POSEBNOSTI TRGOVAČKE KUPOPRODAJE U HRVATSKOM PRAVU (PRIJELAZ RIZIKA, ODREĐIVANJE ROBE PO TEŽINI I PRAVO PAKIRANJA)

Sažetak: Ugovor o kupoprodaji zauzima sasvim sigurno historijskipravno, ali i u skladu s potrebama suvremenog pravnog i poslovnog prometa, središnje mjesto u sustavima obveznog prava. Rad raspravlja o prijelazu rizika kod trgovačkog ugovora o kupoprodaji i potrošačkog ugovora o kupoprodaji. Uočavaju se bitne razlike između trgovačkih i potrošačkih pravila o prijelazu rizika koje nisu precizno uklopljene u sustava obveznog prava i naglašavaju se suprotni praktični učinci koji iz tih pravila proizlaze. Trgovci koriste često među sobom posebne trgovačke klauzule i termine kojima postavljaju pravila o određivanju robe po težini. Ulazi se u svijet tih trgovačkih pravila i raspravlja se o primijeni pravila kad strane nisu same postavile mjerila pomoću kojih bi se rješavalo određivanje robe po težini. Raspravlja se na koncu i o pravu pakiranja, ambalaže koje suvremeno doba sve više dobiva na značenju, sa javnopravnog stajališta očuvanja okoliša, ali i s obveznopravnog i stvarnopravnog stajališta glede višekratne ambalaže. Posrijedi su pitanja: tko snosi troškove pakiranja, čija je ambalaža, pakiranje, treba li kupac vratiti prodavatelju ambalažu te kako je među stranama raspodijeljen rizik gubitka ili oštećenja ambalažnog materijala.

Ključne riječi: prijelaz rizika, trgovačka kupoprodaja, potrošačka kupoprodaja, određivanje robe po težini, pravo pakiranja

I. Trgovačka kupoprodaja i trgovačko pravo

a) Trgovina robom nalazi se u središtu pozornosti trgovačkog prava koje počiva na konceptu posebnog privatnog prava trgovaca i njihovog poslovnog svijeta u kojem se sve vrti oko trgovačke robe.¹ Neće nas stoga začuditi da su kodifikacije 19. stoljeća po-

¹ Pravna tradicija trgovačke kupoprodaje je bogata v. Vrbanić, F., Trgovački zakon, Zagreb, 1893., str. 295 do 300; Stražnický, M., Trgovački zakon valjan za Hrvatsku i Slavoniju, Zagreb, 1918., § 346, str. 247, 248; Stražnický, M., Predavanja iz trgovačkog prava, Zagreb, 1926., str. 235, 236; Rastovčan, P., Trgovačko pravo (Opći dio), izdao „Klub slušača prava“, predavanja iz zimskog semestra 1937/1938, Zagreb, 1942., str. 85 do 89; Rastovčan, P., Komparativno trgovačko pravo, Zagreb, 1954., str. 26 i nadalje; Goldštajn, A., Trgovačko ugovorno pravo, četvrto izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 1991., str. 373. i nadalje.

Sa stajališta ZOO-a v. Slakoper, Z., u: Gorenc, V. (opća redakcija) Komentar ZOO-a, Zagreb, 2014., str. 694 do 699; Šoljan, V., Odgovornost za materijalne nedostatke po ZOO-u i Bečkoj Konvenciji, Zbornik 46. susreta pravnika, Zagreb, 2008., str. 537 i nadalje; Baretić, M., Novine u Zakonu o obveznim odnosima – odgovornost za materijalne nedostatke stvari, Zbornik 60. susreta pravnika, Zagreb, 2022., str. 187 i nadalje; Miladin, P., Reklamacija materijalnih nedostataka i regresna prava prodavatelja u lancu kupoprodaje, Zbornik 62. susreta pravnika, Zagreb, 2024., str. 350 i nadalje.